

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษา การวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน อำเภอฟาง จังหวัด เชียงใหม่ โดยการเก็บข้อมูลข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ และ ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษา ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนฯ จำนวน 16 ราย และ สมาชิกสถาบัน การเงินชุมชนฯ จำนวน 170 ราย ผลจากการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้าง

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลจากคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน จำนวน 16 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 และเพศชายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

สำหรับอายุของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 51 - 60 , อายุระหว่าง 31 - 40 ปี, อายุระหว่าง 21 – 30 ปี และ อายุระหว่าง 61 - 70 ปี ตามลำดับ

ด้านสถานภาพ จากการศึกษพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส รองลงมาคือ ได้แก่หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ และ โสด ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษา และ ระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านอาชีพของคณะกรรมการ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รองลงมา ได้แก่ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากการศึกษพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ย ระหว่าง 8,001 – 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมา มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 8,000 บาท , มีรายได้โดยเฉลี่ย ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท และ มีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย มากกว่า 20,001 บาท

ด้านตำแหน่ง คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ประกอบไปด้วย ตำแหน่ง
ประธาน(ผู้จัดการ) รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก กรรมการฝ่ายเงินฝาก และกรรมการฝ่ายเงินกู้
ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนแบ่งออกเป็น ฝ่ายการเงิน ฝ่าย
บัญชี และฝ่ายสินเชื่อ

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ประเภทข้อมูล	จำนวนคน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	6	37.5
หญิง	10	62.5
อายุ(ปี)		
21 – 30 ปี	1	6.25
31 – 40 ปี	3	18.75
41 – 50 ปี	7	43.75
51 – 60 ปี	4	25
61 – 70 ปี	1	6.25
สถานภาพ		
สมรส	11	68.75
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	3	18.75
โสด	2	12.5
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	43.75
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	31.25
ประถมศึกษา	3	18.75
ปริญญาตรี	1	6.25
อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	8	50
เกษตรกร	4	25
รับจ้างทั่วไป	3	18.75
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	6.25

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน (ต่อ)

ประเภทข้อมูล	จำนวนคน (คน)	ร้อยละ
รายได้(บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 8,000 บาท	3	18.75
8,001 – 15,000 บาท	10	62.5
15,001 – 20,000 บาท	2	12.5
มากกว่า 20,001 บาท	1	6.25
ตำแหน่งในสถาบันการเงินชุมชน		
ประธาน	1	6.25
รองประธาน	1	6.25
เลขานุการ	1	6.25
เหรัญญิก	1	6.25
กรรมการฝ่ายเงินฝาก	6	37.5
กรรมการฝ่ายเงินกู้	6	37.5
หน้าที่และความรับผิดชอบ		
ฝ่ายการเงิน	6	37.5
ฝ่ายบัญชี	4	25
ฝ่ายสินเชื่อ	6	37.5
ระยะเวลาในการดำเนินงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	2	12.5
1 – 5 ปี	10	62.5
มากกว่า 5 ปี	4	25

ที่มา จากการคำนวณ

4.1.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ผลจากการศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนจากคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน จำนวน 16 ราย พบว่า คณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนฯ เพศหญิง สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา

ของวันฉัตรมงคล (2554) ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน อำเภอฟาง จังหวัด เชียงใหม่ เป็นสถาบันการเงินชุมชนต้นแบบที่มีความเข้มแข็ง ประกอบกับทางธนาคารออมสินซึ่งเป็น ธนาคารพี่เลี้ยงได้มีการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสถาบันการเงินชุมชน โดยการส่งเจ้าหน้าที่จาก หน่วยสถาบันการเงินชุมชน ธนาคารออมสินภาค 8 เข้ามาให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ชุมชนอยู่เสมอ ดังนั้นจึงทำให้ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ชุมชนการอยู่ในระดับดี รายละเอียดสามารถแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
1.กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
2.สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้น โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
3.สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิก ปีละครั้ง	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
4.สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือบุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป	จำนวน	5	1	10	0	15	1
	ร้อยละ	(83.33)	(16.67)	(100)	(0)	(93.75)	(6.25)
5.การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	3	3	8	2	11	5
	ร้อยละ	(50)	(50)	(80)	(20)	(68.75)	(31.25)
6.สมาชิกจะขาดจากสถานภาพสมาชิกเพราะการตายเท่านั้น	จำนวน	4	2	6	4	10	6
	ร้อยละ	(66.67)	(33.33)	(60)	(40)	(62.5)	(37.5)
7.สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน	จำนวน	1	5	8	2	9	7
	ร้อยละ	(16.67)	(83.33)	(80)	(20)	(56.25)	(43.75)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
8.กรรมการฯ ต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันได้รับเลือกตั้ง	จำนวน	0	6	2	8	2	14
	ร้อยละ	(0)	(100)	(20)	(80)	(12.5)	(87.5)
9.กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเรื่องส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
10.สถาบันการเงินชุมชนกำหนดวงเงินให้กู้ไม่เกิน 10 เท่าของเงินฝาก แต่ไม่เกิน 50,000 บาท	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
11.การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาเงินกู้	จำนวน	5	1	10	0	15	1
	ร้อยละ	(83.33)	(16.67)	(100)	(0)	(93.75)	(6.25)
12.การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้	จำนวน	5	1	10	0	15	1
	ร้อยละ	(83.33)	(16.67)	(100)	(0)	(93.75)	(6.25)
13.คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	3	3	8	2	11	5
	ร้อยละ	(50)	(50)	(80)	(20)	(68.75)	(31.25)
14.ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ออกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ได้	จำนวน	6	0	10	0	16	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
15.ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน	0	6	1	9	1	15
	ร้อยละ	(0)	(100)	(10)	(90)	(6.25)	(93.75)

ที่มา จากการคำนวณ

จากการศึกษาและวัดระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยส่วนใหญ่มีคะแนนระดับความรู้อยู่ระหว่าง 11 – 15 คะแนน รองลงมา มีคะแนนอยู่ระหว่าง 6 – 10 คะแนน

และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีระดับคะแนนความรู้เท่ากัน คือ มีระดับคะแนนความรู้ระหว่าง 11 – 15 คะแนน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ คะแนนระดับความรู้อยู่ระหว่าง 6 – 10 คะแนน

ดังนั้นเมื่อนำผลคะแนนของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนมาแปรผลตามเกณฑ์ พบว่า คณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับมากซึ่งตรงกับผลการศึกษาของราเชนทร์ บุญวงศ์ (2549) และวันฉิภา พรหมประเสริฐ (2554) ที่ได้ทำการศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวประธานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารจัดการและระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของสถาบันการเงินชุมชน อีกทั้งทางคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนได้เข้าร่วมอบรมความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนซึ่งจัดโดยธนาคารออมสินภาค 8 อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับคะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ
สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ระดับคะแนน		การแปลผล	เพศ		รวม
			ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า 5	จำนวน	มีความรู้	0	0	0
	ร้อยละ	ระดับน้อย	(0)	(0)	(0)
6 - 10	จำนวน	มีความรู้	2	3	5
	ร้อยละ	ระดับปานกลาง	(33.33)	(30)	(31.25)
11 - 15	จำนวน	มีความรู้	4	7	11
	ร้อยละ	ระดับมาก	(66.67)	(70)	(68.75)
รวม	จำนวน		6	10	16
	ร้อยละ		(100)	(100)	(100)

ที่มา จากการคำนวณ

หมายเหตุ : คำตอบของแบบสอบถามชุดของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน (จากตาราง 4.2)

ข้อที่ถูกต้อง ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10 และ 13

ข้อที่ผิด ได้แก่ ข้อ 3, 6, 7, 11, 12, 14 และ 15

4.1.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

จากผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในสถาบันการเงินชุมชน ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 16 ราย พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนจะมีส่วนร่วมในระดับมากในข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10 และ 11 มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในข้อ 4 และ 7 มีส่วนร่วมในระดับน้อยในข้อ 12 เนื่องจากการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนมีประธานที่มีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง สามารถควบคุมดูแลคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนได้ดี รายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1.การร่วมออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ	3	มาก
2.การรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.94	มาก
3.การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ อดสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนที่หมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ	2.81	มาก
4.ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของสถาบันการเงินชุมชน	2.25	ปานกลาง
5.การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนแก่สมาชิก	2.69	มาก
6.การร่วมจัดทำระเบียบสถาบันการเงินชุมชน	3	มาก
7.การร่วมระดมทุนจากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.12	ปานกลาง
8.การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในการจัดทำโครงการขอกู้เงินสถาบันการเงินชุมชน	3	มาก
9.พิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนด	3	มาก
10.การส่งเสริมการออมให้แก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	3	มาก
11.การเสนอปัญหาของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	3	มาก
12.การติดตามเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	1.44	น้อย

4.1.4 การบริหารจัดการงานสถาบันการเงินชุมชน

การบริหารจัดการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน คณะกรรมการได้ปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ตามอัตราดอกเบี้ยของธนาคารออมสิน ปัจจุบัน เท่ากับ ร้อยละ 0.75 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2556) และมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากับ ร้อยละ 10 ต่อปี จากการศึกษาพบว่าสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนมีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกจากคณะกรรมการทุกท่าน ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในด้านการบริหารจัดการที่ดี มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ ที่ชัดเจน

ผลการศึกษาศักยภาพด้านผลการดำเนินการ

จากการศึกษาเรื่องวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ในปีพ.ศ. 2549 จนถึงสิ้นปี 2555 มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 325 คน มียอดเงินฝากจำนวนทั้งสิ้น 1,300,364.47 บาท มีการอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,220,000.00 บาท รายละเอียดสามารถแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ตั้งแต่ปี 2549 – 2555

ปี	จำนวนสมาชิก		เงินฝาก เฉลี่ยต่อคน (บาท)	ข้อมูลด้านเงินกู้		จำนวนเงินกู้ เฉลี่ยต่อคน (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)
	ราย (คน)	จำนวนเงิน ฝาก (บาท)		ราย(คน)	จำนวนเงิน (บาท)		
2549	97	75,500	778.35	10	50,000	5,000	-
2550	125	200,000	1,600	32	150,000	4,687.50	-
2551	180	378,250.50	2,101.39	24	350,000	14,583.33	-
2552	229	580,100.35	2,533.19	19	100,000	5,263.16	-
2553	280	895,400.58	3,197.86	130	700,500	5,388.46	-
2554	300	1,128,509.87	3,761.70	156	890,000	5,705.13	-
2555	325	1,300,364.47	4,001.12	200	1,000,000	5,000	-

ที่มา สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าแรกเริ่มในการยกระดับจากกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน มีสมาชิกเพียง 97 ราย มีจำนวนเงินฝาก 75,500 บาท คิดเป็นเงินฝากโดยเฉลี่ย 778.35 บาท/คน มีจำนวนผู้กู้จำนวน 10 ราย เป็นเงินกู้ทั้งสิ้น 50,000 บาท คิดเป็นเงินกู้โดยเฉลี่ย 5,000 บาท/คน จากข้อมูลพบว่าจำนวนสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนมีจำนวน

เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทุกๆปี เช่นเดียวกันกับปริมาณเงินฝากและเงินฝากโดยเฉลี่ยต่อคนที่เพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาทางด้านเงินกู้ พบว่าจำนวนผู้กู้เงินและ

จำนวนเงินกู้มีปริมาณเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2549 – 2551 หลังจากนั้นจำนวนผู้กู้/จำนวนเงินกู้ มีปริมาณลดลงในปี 2552 และกลับมาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2553 เรื่อยมาจนถึงปี 2555 ในส่วนของหนี้ค้างชำระจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสถาบันการเงินชุมชนไม่มีหนี้ค้างชำระเนื่องจากทางคณะกรรมการได้ให้ความสำคัญและร่วมมือช่วยกันสอดส่องดูแลอย่างจริงจัง แสดงถึงสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการด้านผลการดำเนินการที่ดี

ตารางที่ 4.6 แสดงสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ปี	จำนวนเงินฝาก (บาท)	จำนวนเงินกู้ (บาท)	สัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝาก (ร้อยละ)
2549	75,500	50,000	66.22
2550	200,000	150,000	75
2551	378,250.50	350,000	92.53
2552	580,100.35	100,000	17.24
2553	895,400.58	700,500	78.23
2554	1,128,509.87	890,000	78.87
2555	1,300,364.47	1,000,000	76.90

ที่มา จากการคำนวณ

สรุปศักยภาพผลการดำเนินการของสถาบันการเงินชุมชน

1.ปัจจัยด้านเงินฝาก จากการศึกษาพบว่าสถาบันการเงินชุมชนมีปริมาณเงินฝากที่เพิ่มขึ้นในทุกๆปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่ดี

2.ปัจจัยด้านเงินกู้ จากการศึกษาพบว่า ในช่วงแรกเริ่มของการก่อตั้งสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน จำนวนเงินกู้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และในปีต่อมาก็ลดลงอย่างรวดเร็ว แต่หลังจากนั้นจำนวนเงินกู้กลับมาเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้ง แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนอัตราส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากที่ลดลง แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการของคณะกรรมการในระดับดี

3.ปัจจัยด้านการชำระคืนเงินกู้ จากการศึกษาพบว่าสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนมีการชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด ไม่มีหนี้ค้างชำระ แสดงว่าคณะกรรมการมีการศึกษาในการบริหารจัดการอยู่ในระดับ ดี

4.2 ด้านสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจำนวน 170 ราย พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศชายจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 31.76 และเพศหญิงจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 68.24 อายุของสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมาได้แก่ 31 – 40 ปี , 21-30 ปี , 51 – 60 ปี และ 61 – 70 ปี ตามลำดับ

สถานภาพ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรสจำนวน 120 คน รองลงมาได้แก่ โสด 33 คน และหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ตามลำดับจำนวน 17 คน

ระดับการศึกษา พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 44 คน รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 43 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 32 คน ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 29 คน ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 15 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน ตามลำดับด้านอาชีพ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ของสถาบันการเงินชุมชน ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป จำนวน 58 คน รองลงมาได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 49 คน อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 30 คน อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 26 คน และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน ตามลำดับ

ระดับรายได้ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีระดับรายได้อยู่ระหว่าง 8,001 – 15,000 บาท รองลงมาได้แก่ 15,001 – 20,000 บาท , น้อยกว่า 8,000 และมากกว่า 20,000 บาท ตามลำดับค่าใช้จ่าย จากการศึกษพบว่าระดับรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท/เดือน รองลงมาได้แก่ 5,001 – 8,000 บาท/เดือน , มากกว่า 10,000 บาท/เดือน และ น้อยกว่า 5,000 บาท/เดือน ตามลำดับ

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกมาเป็นระยะเวลา 1 ปี จำนวน 57 คน รองลงมาได้แก่ 3 ปี จำนวน 45 คน , 4 ปี จำนวน 39 คน และ 2 ปี จำนวน 29 คน

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ประเภทข้อมูล	จำนวนคน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	31.76
หญิง	116	68.24
อายุ(ปี)		
21 – 30 ปี	35	20.58
31 – 40 ปี	42	24.71
41 – 50 ปี	50	29.41
51 – 60 ปี	31	18.24
61 – 70 ปี	12	7.06
สถานภาพ		
สมรส	120	70.59
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	17	10
โสด	33	19.41
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	43	25.29
มัธยมศึกษาตอนต้น	44	25.88
ประถมศึกษา	32	18.82
ปริญญาตรี	7	4.12
อนุปริญญา/ปวส	29	17.06
ไม่ได้เรียนหนังสือ	15	8.83
อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	26	15.29
เกษตรกรกรรม	49	28.82
รับจ้างทั่วไป	58	34.12
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7	4.12
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	30	17.65

ที่มา จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน (ต่อ)

ประเภทข้อมูล	จำนวนคน (คน)	ร้อยละ
รายได้(บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 8,000 บาท	33	19.41
8,001 – 15,000 บาท	64	37.65
15,001 – 20,000 บาท	52	30.59
มากกว่า 20,001 บาท	21	12.35
รายจ่าย(บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 5,000 บาท	9	5.29
5,001 – 8,000 บาท	69	40.59
8,001 – 10,000 บาท	75	44.12
มากกว่า 10,000 บาท	17	10
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก		
1 ปี	57	33.53
2 ปี	29	17.06
3 ปี	45	26.47
4 ปี	39	22.94

ที่มา จากการคำนวณ

4.2.2 พฤติกรรมการมาใช้บริการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 170 ราย พบว่า เวลาที่มาใช้บริการ ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงบ่าย มาเพื่อฝากเงิน โดยจำนวนเงินที่ใช้บริการโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 100 – 500 บาท และมาใช้บริการเฉลี่ยเดือนละ 3 ครั้ง รายละเอียดสามารถแสดงให้เห็นได้ในตาราง 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงพฤติกรรมการใช้บริการสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.เวลาที่มาใช้บริการ		
เช้า	54	31.76
กลางวัน	47	27.65
บ่าย	69	40.59
2.วัตถุประสงค์การใช้บริการ		
ฝากเงิน	88	51.76
ถอนเงิน	54	31.77
กู้เงิน	20	11.76
อื่นๆ	8	4.71
3.จำนวนเงินที่ใช้บริการ		
น้อยกว่า100	33	19.42
100 - 500	84	49.41
501 – 1,000	48	28.23
มากกว่า 1,000	5	2.94
4.จำนวนการใช้บริการ		
1 ครั้ง	29	17.06
2 ครั้ง	37	21.76
3 ครั้ง	63	37.07
4 ครั้ง	41	24.11

ที่มา จากการคำนวณ

4.2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

ผลจากการศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนจากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

บ้านดอน จำนวน 170 ราย พบว่า สมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ๗ เพศหญิง สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าเพศชาย รายละเอียดสามารถแสดงในตารางที่

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
1.กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	54	0	116	0	170	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
2.สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	50	4	114	2	164	6
	ร้อยละ	(92.59)	(7.41)	(100)	(0)	(96.47)	(3.53)
3.สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิก ปีละครั้ง	จำนวน	54	0	116	0	170	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
4.สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือบุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป	จำนวน	49	5	110	6	159	11
	ร้อยละ	(90.74)	(9.26)	(94.83)	(5.17)	(93.53)	(6.47)
5.การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	29	25	84	32	113	57
	ร้อยละ	(53.70)	(46.30)	(72.41)	(27.59)	(66.47)	(33.53)
6.สมาชิกจะขาดจากสถานภาพสมาชิก เพราะการตายเท่านั้น	จำนวน	52	2	115	1	167	3
	ร้อยละ	(96.30)	(3.70)	(99.14)	(0.86)	(98.23)	(1.77)
7.สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน	จำนวน	18	36	29	87	47	123
	ร้อยละ	(33.33)	(66.67)	(25)	(75)	(27.65)	(72.35)

ที่มา จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
8.กรรมการฯ ต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันได้รับเลือกตั้ง	จำนวน	5	49	22	94	27	143
	ร้อยละ	(9.26)	(90.74)	(18.96)	(81.04)	(15.88)	(84.12)
9.กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเรื่องส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น	จำนวน	54	0	116	0	170	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
10.สถาบันการเงินชุมชนกำหนดวงเงินให้กู้ไม่เกิน 10 เท่าของเงินฝาก แต่ไม่เกิน 50,000 บาท	จำนวน	52	2	116	0	168	2
	ร้อยละ	(96.30)	(3.70)	(100)	(0)	(98.82)	(1.18)
11.การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาเงินกู้	จำนวน	50	4	112	4	162	8
	ร้อยละ	(92.59)	(7.41)	(96.55)	(3.45)	(95.29)	(4.71)
12.การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้	จำนวน	51	3	116	0	167	3
	ร้อยละ	(94.44)	(5.56)	(100)	(0)	(98.24)	(1.76)
13.คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	38	16	79	37	117	53
	ร้อยละ	(70.37)	(29.63)	(68.10)	(31.90)	(68.82)	(31.18)
14.ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ออกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ได้	จำนวน	54	0	116	0	170	0
	ร้อยละ	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)
15.ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน	0	54	0	116	0	170
	ร้อยละ	(0)	(100)	(0)	(100)	(0)	(100)

จากการศึกษาและวัดระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยส่วนใหญ่มีคะแนนระดับความรู้ระหว่าง 11 – 15 คะแนน รองลงมา มีคะแนนอยู่ระหว่าง 6 – 10 คะแนน

และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีระดับคะแนนความรู้เท่ากัน คือ มีระดับคะแนนความรู้ระหว่าง 11 – 15 คะแนน มากที่สุด รองลงมาได้แก่คะแนนระดับความรู้ระหว่าง 6 – 10 คะแนน

ดังนั้นเมื่อนำผลคะแนนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน มาแปรผลตามเกณฑ์พบว่า สมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน อยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 4.10 แสดงคะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน

ระดับคะแนน		การแปรผล	เพศ		รวม
			ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า 5	จำนวน	มีความรู้ระดับ น้อย	0	0	0
	ร้อยละ		(0)	(0)	(0)
6 - 10	จำนวน	มีความรู้ระดับ ปานกลาง	20	41	61
	ร้อยละ		(37.04)	(35.34)	(35.88)
11 - 15	จำนวน	มีความรู้ระดับ มาก	34	75	109
	ร้อยละ		(62.96)	64.66)	(64.12)
รวม	จำนวน		54	116	170
	ร้อยละ		(100)	(100)	(100)

ที่มา จากการคำนวณ

4.2.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในสถาบันการเงินชุมชน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 170 ราย พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนจะมีส่วนร่วมในระดับมาก ในข้อ 1, 2, 3, 4 และ 7 มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในข้อ 6 และ มีส่วนร่วมในระดับน้อยในข้อ 5 รายละเอียดตามตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1.การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสถาบันการเงินชุมชน	2.85	มาก
2.การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.51	มาก
3.การลงมติให้คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนพ้นจากตำแหน่ง	2.55	มาก
4.การแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุม	2.84	มาก
5.การตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	1.36	น้อย
6.การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถาบันการเงินชุมชน	1.84	ปานกลาง
7.การใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆในที่ประชุม	2.70	มาก

ที่มา จากการคำนวณ

สรุปผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน

- 1.การใช้บริการฝากเงินและกู้เงินจากสถาบันการเงินชุมชน มีศักยภาพในการใช้บริการระดับ ดี
- 2.ความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของสถาบัน

การเงินชุมชนอยู่ในระดับ มาก

- 3.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ของสมาชิกอยู่ในระดับดี